

БЕЛARУСКИ ШЛЯХ

Адрес редакцыі і адміністрацыі:
Серпухоўская вул. д. № 12

Рэдакцыйная аднінна ад 1 да 2 газеты
пасыль поўнай.
Адміністрацыйная зрана ад 10 да 2 газеты.
У вечары ад 5 да 7 газеты.

Рэдакцыйная пакідае за сабой права па-
праўляць перасыланыя рукапісы і ко-
респонденцыі.

Цена
асобн. нум. 15 к.

Падпіска: з ластакай да дому у Мін-
ску на 1 месяц 3 рублі.

Цена абвестак:
за верш пагту на 1-й стране, 1 рубль
на дзвінкі — 50 коп.

Штодзенная грамадзка-палітычная газэта.

№ 52.

Менск. Аўторак 28 мая 1918 г.

Год I

Менск 28/V.

«Кадэтская» партыя у Расіі зауседы была працоўшчай «тройхаурусу» і стаяла за збліжэнне Расіі з Англіяй. Міністр загранічных спраў, найбольш бязвікі да кадэтскіх колаў член царскага ураду, Сазонов, паклау ўсім высліваю для «руска-ангельскага збліжэння», каторое выйлося у руска-ангельскую згоду, быў зднай с прычын прысьпышчых ў Еўропейскую вайну. У «міністэрствах рэвалюцыі» — Гучкова і Керенскага, «кадэты» былі той сілай якая пытвала Расію да далейшай участьці у вайне, і гладзя на запанаваўши безлад, — абы асташца вернымі Англіі і Францыі.

У унутраных спраўах Расіі кадэты былі той сілай каторая увесь час стаяла за «еднасць і підзялімасць» Расіі і разам з большевікамі, а часам і гра́дом, выступалі пры ўсаўку, складаўших даунейшую ініцыю, нацыяу да рэзильчага са- маизначэння.

Разгон Кіеўскай Рады большевікамі гэта тое, але сін- вене кірху, што коаліціоне міністэрство Керенскага маніліся зрабіць перад сіламі унадзям — пасяля абеліскія Украінскай дзержавы.

Цяпер фактычны, ні раз- дзел дабраволны, але поуны развал Расіі прымусіў нэуне кадэтаў да порагліду сваёй тактыкі, абы съведчыць пі- каторы фактам як з жыцця на Украіне так і з Вілікарускага жыцця.

Дэлегатскі зьезд к.-д. партыі на Украіне прыняў не- сколькі пастаноўку, якія съвед- чыць пібыто абы прызнанні кадэтамі нацыянальна-тэрыторыяльного прынішыу у будове дзержавы.

Зъездам напрыклад была ад- кінута працэзыя ніхоторых члену каб цэнтральны урад к. д. арганізацыю на Украіне называць часовым, а так сама адкінуу і напраўку да рэзалицыі абы патрэбі ураду, што ен існаваціме да на- ладжэння стасунку са дауней- шым цэнтрам, з Вілікаросі.

Далей з'езд большасцю га- ласоу (70 проц. 12) адхілу напраўку абы тым што партыя «астасцца вернай ідэям ёдзінства Расіі і па старому тро- маецца перакананіем у ніабоходнасці хаурусе са заходамі демократыі».

А с члену партыі, усту- піўшых у міністэрство гэтма- на Скородзкага, п. Васіленко заўвіу на тым-же з'ездзе у сваёй прамове: «Інтарэсы на- шыя з Нямеччынай зауседы быў болыжы, чым на- шыя інтарэсы з Англіяй. Нашы салітычны інтарэсы з Нямеччынай часта схо- дзіміся. Але ні можна хва- ваць і таго што нашы ін- тарэсы з Англіяй часта разы- ходзіміся». І далей: «гісторычныя земліважанія злажыліся так, што нашы гандлевыя і экономічныя інтарэсы звязаны с Цэнтральнымі дзержавамі, глаўным чынам, з Нямеччынай».

Ц. К. партыі у Вілікаросі на гэта нічога ні пажа, і там так сама кадэты звароч- ваны на бок іншай тэатрыкі.

С. П.
Альфонс Петрашкевіч, (Ф. Калінка).

20/V—1918 г.

Прыйшла да нас сумная ве- стка, што 20 г. мы скончыўся у засынку Вінніцтаво, Край- скай вол., Вілейскага павету ад запалення плуну наш мада- ды песьніар А. Петрашкевіч (Ф. Калінка).

Ф. Калінка меў усяго 24 гады.

Да апошняго часу, у пра- цяг вясмы гадоў, час — ад часу, спачатку у «Нашае Ніве», у «Маладой Беларусі» і у «Bie- larusie», потым у «Вольнай Беларусі» і у «Беларускім Шляху» мы спатыкалі яго се- лянскі лірычныя вершы.

Пісаў ен вершы так сама над псеудонімам «Красоўскі». Пазней яго — шырая, про- стая, пісаная мазольна ру- кою маладога селяніна-хлебароба. Гэта — скромны салоўка беларускіх залепных даўнін, кво- лага бярэзінка мя рачкі.

Вінёвы сад, зялёны дубок, язьмін, жауронак, думкі ратаі, бытавыя абрэзкі засынковай шахты — матывы яго пазі.

Калінка, кончыўши толькі народную школу, рваўся да навукі у горад, але варункі жыцці бедага ратаі радка каму гэта пазвалію.

Калінка па ўсей свай вако- ліцы шыры беларускае дру- каванае слово і беларускую ідэю.

Рэдакцыйная ад імяні ўсіх беларускіх пісменнікаў выказы- вав свой шчыры сум — жаль балькам і свяком без пары спачышчага навекі маладога пазета.

Нехай будзе иму пухам зя- мелька.

Аб „польскім войску“.

Віленскі «Гоман» піша:

ВЭРЛН. «8 Uhr-Abend- blatt» піша:

«Калі расійскай арміі была дэмобілізавана і распушчана, салдаты, гаварыўшы па поль- ску, пачалі злучацца на Украіне у ваенныя дружыны, с

каторых у капцы каплю утварыўся 2 і 3 польскі корпус. Ні маючы апініяў, апі- яды, гэтыя войскі сцягівалі на

сібе ўсе часціцы напасці ак- ружных селін, каторых стра- пэнца абурывалі штодзенныя польскія прымусовыя рабкі.

Гэта дайшло — асабліва ў межах аўстрыйска-вэнгерской акупации — да прывезных бітваў між салдатамі з польскага корпуса і украінцамі. Каб пі- дапусціць даслідшага пралі- вання крэыў, піменецкай і аў- стрыйскай-вэнгерскай ваянным камандам, умовіўшыся з украінскім урадам, пастанавілі назы- вачыць паліком на жыцце асобнія памішчэнія. Аднак

траба было канечна пыбка выясніць міжнароднае пала- жэнне гэтых польскіх войск.

Дзеля забеспечэння нашых опэ- раций на Усходзе мы німага сцярпіць чужанікіх войск на сваіх тылах. Гэта сама спра- ва забеспечэння гэтых войск грапімі і сіравай ставалася ужо больш цяжкай і папала

паліком — так-званаму «1-му польскаму рэвалюцыйнаму полку». І ў Вітэбску на- род больш пакуту ад польскай акупации, чым сі ад большэвіцкай. Вітэбская орга- нізацыя Беларускай Соцыялі- стычнай Грамады, старшыней каторай ў Вітэбску быў М. Мелешка, прадае нілегальна. Ваенная рада разагнана і за- крыта.

(Гоман № 41)

Агульныя весткі.

ВЕНА 24/V. У міністэр- стве загранічных спраў пача- ліся учора умовы згоды паміж Аўстро-Венгры і Фінляндзій, так-сама аб дадатковым трак- тату эканамічным і право-па- літычным. Кіраўніком умоваў ся старшыня Аўстра-Венгры пастаўлены пасланік фон-Мо- рэй. Поўнамоцны ад Фінляндзіі: дзяржаўны саветнік Гейльт, Фінляндзкі пасланік у Берліне і прафесар Серля- шыон, прадстаўнік у Хрысты- ані.

БАЗЭЛЬ 25/V. У японскай верхній палаце у спрэчках аб шуканні нафтуту прапанава- лі шукаць нафтовых кропніц у Мэксыцы, ні цікавіцца пог- лядам Амерыкі. Міністр флота тайнага адміралтату — Рат Ко- то на гэта адлаведаў, што урад хоча шукаць нафтуту у Мэксыцы, але, дзеля дышлема- тичных прычын, ен ні можа казаць аб дэталях.

ШТОКГОЛЬМ 24 гм. Чле- ны фінляндскага ураду злажы- лі сваю адстаўку сэнатару Свінхвіду, каторы для сформі- равання новага габінету запра- сіў Паасікідзі. Большасць, ад- нах, астанецца на сваіх мей- спах.

ЛЕНДАН. 25 гм. «Reuter» урадово паведамляе: Уэброены дапаможны крэйсер «Молдавія» усімасцю 9500 тонн, 23 гм. затоплены торпедай. Каманда карабля пі жалела страту у людзях. Загінуло толькі 56 чалавек салдату. Трэба дапу- сціць, што яны былі забіты ўзрывам у адной с каюту.

ЦУРЫХ. 24 гм. Ангельцы началі адход у Месопотамії. Як здаецца ім труда у часе летніх троічных упалаў да стаць сваім высунутым далёка над Багдад залогам патрэбныя для іх рэчи. Над Эфратам так сама дaeца зауважыць зборот ангельцаў. Яны пададліся у тых без бою у кірунку. Гадытш у 50 кіламетрах ад Багдаду.

ГААГА. 25 гм. Кабеты Гляндзіі адправілі на гэтых днах да жон выжшага начальства ваюючых стран мірную пасынку, каторая ўручана так сама гляндзіскай каралеве, каралевам другіх нейтральных дзяржаваў і Напеку рымскаму.

РІМ. 24 гм. Створэнно міністэрства достачання і харчовых спраў. Міністрам назначаны Крысі, таварышам—дэпутат Нунціантэ. Таварыш міністра да спраў марского транспарту Рэджю узяў адстаўку. Яго чейсцю застушуў дэпутат Сальватор Орландо.

ВАШИНГТОН. 23 г. м. («Reuter») Сэнат прынёс асыгнаванне 600 мільён. долараў на будову караблеху. Гэта сума на 226 мільён. доллар. перавышае асыгноўку Ніжнай Палаты.

Усе карабельныя заводы штатаў атрымалі прыказ пасынчыць з работамі, каб у дзень сьвяткавання незалежнасці т. б. 4 ліпня можна было спусціць на ваду столькі караблеху як міколі ішэ у гісторыі краю.

ШТОКГОЛЬМ 23 гм. Савецкі урад звязнуўся да Японіі з патай у справе падтрымання японскімі падданымі інтрыгаў рускіх контр-рэвалюцыянараў. Савецкі урад спадзяецца што Урад Японіі устрыймае ад якога кольквец унутраныя расійскія справы і адпаведна уплыве на сваіх падданых жывучых у Сыбіры.

БЭРЛІН 24 гм. Перад Мурманом стаць ангельскі і французскія вясны караблі. На самым Мурмане высаджены вайсковыя часы і пікторы з іх пасунуліся да кавалу Кішы і нават да Кемі і Сороцкое над Онежскай губой.

ВАШИНГТОН 23 гм. («Reuter») Урад выдаў распараджэнне каб усе муніципалітэты да пеўнага веку ад 1 ліпня пайшлі у работу альбо на вайну. Распараджэнне гэтых датыча так сама і працаўнікоў у піспажытальных вецах і прымеславасці. Ім дaeца выбар паміж другой працай і вайсковай службай.

РОТТЕРДАМ 24 гм. Асноўваючыся на поўнамоцтвах, падавых конгрэсам, Вільсон уволіў усіх с прыватнай службы дырэктараў жалезнічных таварыстваў, каторыя дадзе будуть лічыцца на гасударственай службе і атрымоўваць меншыя пэнсіі чым ім плацілі прыватныя таварыства.

На беларускім шляху.

Камандуючым Хармі генералам—ад інфантэрыі фон Фальценгайном 27 мая быў прыняты предстаўнік Беларусі кай Рады п. п. Серэда, Аусянік, Варонка, і Алексюк.

У прыватнай беседзе выясняліся спададыя адносіны наимецкіх уладаў.

Далей, у болей падробнай беседзе предстаўнік мелімагчымасць пераканацца ў тым, што наимецкія аккузацыйныя улады ідуць на супраць жаданням Беларускай Рады і нацыянальному руху беларускага народа і што окупаваныя улады хацелі бы відзець у Раде ізредніка паміж наимецкімі уладамі і Беларускім народам, дзял таго, каб па магчымасці зрабіць лягчайшымі жыццевымі труднасці выкліканыя вайной.

Форміраванне Сырэтарынту
Б. Н. Р. затрымавацца на нейкі час—ні болей 2-х тыдняў—праз выезд членів Рады грамадзяніна Р. Скірмунта на Украіну. Грамадзянін Р. Скірмунт атрымаў падзвічайныя паўнамоцтвы Рады для вынаўчения надта важнай палітычнай місіі на Украіне. Подлуг з выпоўненнем гэтай місіі ён будзе менш пераговоры з абэцаннымі на Украіне беларускімі грамадзянікамі дзеячамі, у справе прыніцця ім учасьця ў дзяржаўнатачарчай працы на Беларусі.

На Украіне. Закінчылі далёка ад сваё бацькаўшчыны беларусы-ўцекачы і быўшыя вененыя наладзілі на Украіне акружныя Беларускія Рады у Харкаве і Кацірынаславе.

Новы украінскі ўрад адносіцца да беларускіх организацый вельмі спагадліва.

Выстаўка беларускіх культурных памятнікаў у Вільні пачнена пад кірункам рэдакцыі «Zeitung der 10. Armee», як мы даведаліся, будзе ўжо скоро адкрыта ў доме б. таргова-прамысловага клубу (на Лукішках). Работа на мейслу ужо пачалася.

(«Гоман» № 41).

Беларускі тэатр.

26 мая у Народным Доме імяні Максіма Богдановіча Першым Таварыствам Беларускай Драмы і Камэдыі пастаўлены былі камады «Паўлінка» і «Міхалка». Спектакль, пры сядзібні збору, прайшоў добра. Ф. Ждановіча за яго Міхалку вельмі горача выклікалі. У «Паўлінцы» ролю п'яного Пранціса (любімая роля выехаўшага ад нас Янкі Беларуса) спрытна веу Пятратович, выклікаючы ні раз моцныя сімех публікі.

Г. Мядзюлка, у нілічаны раз здатна нарысавала Паўлінку.

Знамены.

З вясновых праіваў.

(пасынкі твора).

Праляцела зіма. Сышожы, сънегу німа, Дажджык цепленыкі поле змыне. С сенажацу, разор, з усіх ям, з усіх нор. Вада мутная у рэчкі сплывае.

* *

Рэчкі пеняць, гудзяць і з ім пэтам леяць

Адтыхмейсціцерадзілісі мор; Хвалі скачуць, пяюць, скаргі сумныя шлюць

Па усім ніаглядным прасторы...

* *

А на хвалях хоць зредзь і ледзянка плывець, Нібы белая хмарка у блакіце; Сіраціна яна: гінучь мусіць адна Без ратунку і у моцы і у спрыце.

* *

Знаць жыцце на зямлі: паскі точань з раплі

Рунька кволая зо сну збудзіўшысь...

Ужо даволі чэкаць і ні жыць ні канань

Усю зімку пад снегам укрытышысь...

Вінцэнтова. Ф. Каліна.

МЕНСКАЕ ЖЫЦЦЕ.

У зноу уладжэнным Нойданосім павеци выборы у раду поунамоцтві ад зямляялась

нікау і зямляроба часцей Менскага і Гіменскага паветаў, а так са ма пані Фрумкіна. Паслья прывітання п. С. Хржонстоўскі уступіў у спрауленне сваіх авязаку.

Ад імэні Коміндутуры капітан Генэральнаго Штабу Нігоф сказаў што ідзе ніжэй:

«Магістрат і радныя будуць падтрымоўваць новага гарашца, галаву з усіх сілаў у яго нілегкай працы. Вашы учынкі павінны зауседы выходзіць толькі з бажання добра для места і інтэрэсу яго жыхароў.

Вашым заданнем зьяўляецца цяпер палепшыць долю горада: які пасярэднікі даўшы і катораго і у будучыне ішча чакаюць цяжкія часы. У

этym напрамку вы зауседы знойдзіце падтрыманне наимецкіх уладаў. Уселякая спро

ба паставіць якія-небудзь пе

рашкоды гэтым замерам і мерам, ідуцым на сустрэч толькі дабру грамадзкаму, будзе безумоуна падаулена наимецкімі уладамі.

Па даручэнню Імперскага Каншлера капітан Нігоф аўвясьціў пана Хржонстоўскага маючы поунамоцтва на пасаду тымчасового гарадзкаго галавы.

Эвануація уценачоу у Польшчу ідзець рэгулярна ва усіх дні тыдня, выключаючы аўтарка і пятніцы, пры чым цяпер выезжаюць і єўрэі (у кожным поездзе ні болей 50 чал.) па хадатайствам єўрэйскага камітэту уценачоу, каторы толькі нідауна закончыў рэгістрацыйныя спікі.

Безплатны поезд а. 2 гадз. у дзень у Ракію касуецца. Выезд у Ракію цяпер толькі па билетах, глауным чынам а 4. 40 м. па полуцні.

На чале беларускай чароці

на наимецкай мове 2 разы у

месяц, па сцыяльнай беларуска-крадавай палітыцы, стане член выдавецкага таварыства «Заранка» А. Н. Уласау.

Часопіс выйдзе пасьля адшуканні памешкання для рэдакцыі. Ва уселякім выпадку ні позней як у серадзіне чэрвеня.

Аб даждзі, прайшоўшым 25-го 26-го мая паласою з ветрам, пры тэмпературы да 12°, паведамляюць пакуль што з майскімі відзяўшчынамі на 50 верст ад Менску.

Болей чым пунь дажджікі

Афіцыйльнае павядамленне наимецкага вархоуна камандавання за 27 мая 1918 року.

З АХАД: На юночнай Мэтэрэя пры удачным прыместві намі ўзяты у палон ангельцы. Артылерыйска чынлісць рабілася жывейшай на баявых фронтах толькі пасля абоднага гадзіны. Непрыяцельская артылерыя найблізейшай паладзіла слабо у області Камэля, на поўночным беразе р. Ліс, паміж Арасам і Альбертам і на заходнім беразе Аўры.

Чыннасць разведчыкаў аставалася макнейшай. Першы-Генэрал-кватэрмайстар фон-Людендорф.

і далей.

Пасевы і расыліны зазелянелі, ажыўліся.

Ад камітэту злучаных работ нікау У. З. С. К. З. Ф. выехаў у Москву яго член Менжынін па справе аб ліквідацыйных для б. служачых і рабочых майсковага Земсаюза.

Рэгістрація кароу, съвінай валу, авец, і коз пачнецца ад 1 чэрвеня. Заяўляць трэба да 3 чэрвеня—Саборны пляц, 4.

Гэта—дзяля аbezпечэння места мясам і малаком.

За непадачы вестак—штраф да 1,500 марак.

«Мінскі Еженедзельнік». У нядзелю, 26 мая, выйшла чарапіца «Мінскі Еженедзельнік», быўшая «Мінскі Газета». Рэдактар-выдавец — М. Дворжэц.

Змест часопіса жывы і пакавы сваімі разнаобразны артыкуламі. Агляд мінскай кронікі за тыдзень досіць багаты.

у афіцэрскім буро сягоння 28-го мая, рэгістрація па апошняму наимецкаму прыказу зробіцца ад № 901 па № 1201.

Сасія апружнага суда з участцем прысяжных заседацеля адчыненца сягоння, 28 мая, скончыцца яна 1 чэрвеня. Усяго назначано да слухання 16 угалауных спраў.

Гэта сасія—першая паслья акупацыі краю.

Тарговая дэлегація с 1-мі прэдстаўнікамі ад таргова-прамыслівіція і Зад мескага харчавога камітэту выезжает сягоння у Ракію дзеля арганізацыі зносін па таргуле мануфактур, газай, скурамі і др. найблізейшай патрабаванімі рэчамі у жыцейскім абіходзе. Дэлегація верніца з Ракіі на Гданскія відзяўшчынныя спікі.

Запіс на абеды у «Беларускай Хаце» на Конным пляцы адчынена на беларускім народным прэдстаўніцтве.

За абед з двух струг—21 руб., месячно—75 руб.

Арганізатар сталоука Ф. Вернікоўскі.

Б. Пачтова-тэлеграфных чыноўнікаў менскага округа учора, 27 мая, выехала апошнія «жменькі» у м. Красное, Смоленскай губ., г. з. туды, гдзе зноў ژвакуіравалася нідаунскім апружненным упрауленнем.

У Менску асталіся толькі німногіе з пастаянных аседлых агентаў п. т. ведамства.

Радактар А. Прушынскі.

Выдавецтво Т-во «Заранка».